

zoo kwaad niet! Wanneer ik uren achter elkaar 's morgens en 's avonds aan mijn werk zit — en Papa is naar zijn ministerie en naar de Witte Sociëteit, dan zou het mij niet onaangenaam zijn te kunnen telepatheeren met vriend of vriendin, die ver van mij in een verwijderd oord leeft!”

— „Lieve kind! Blijf nu toch eens een oogenblik serieus! Altijd vernuft!” — riep mevrouw Van Aldersee. — „Laat je neef nog even voortgaan met de rangschikking der Fransche romanschrijvers!”

— „Met genoegen, mevrouw! Eene afdeeling is door mij nog niet genoemd — de psychologische school, die in rechte lijn afstamt van Benjamin Constant en Henry Beyle. Hier komen in aanmerking: Paul Bourget, Henri Rabusson, Mérouvel, soms hier en daar Pierre Loti. Hoewel de pretentie, dat de romanschrijver eene zeer bijzondere studie heeft te maken van psychologie, eigenlijk niets bijzonders bevat — daar elk kunstenaar, die een greep doet uit het volle menschenleven, zich rekenschap heeft te geven omtrent alles, wat er in het geestelijke en physiologische leven van den mensch omgaat — schijnt men Paul Bourget en de zijnen toch het bijzonder merk van psychologisch romanschrijver te willen toekennen. In Rusland spreekt men nooit van psychologische romans, maar Dostojewski en Leo Tolstoi hebben ze beiden zoo voortreffelijk geschreven, dat Paul Bourget al heel wat schitterends zal moeten voltooien, om deze groote meesters zelfs in de verte te naderen. In het algemeen heerscht in den psychologischen roman een donker fantastisch en speculatief mijmeren over zekere *cas-de-conscience*, dat de lezing niet aangenaam maakt. In den laatsten tijd sloot Guy de Maupassant zich bij de richting van Bourget aan, maar overtrof dien meester door grootere helderheid . . .”

— „Guy de Maupassant!” — riep Betsy. — „Die is immers nu zoo hopeeloos ziek?”

— „Ik denk niet, dat wij nog heel veel moois van hem hebben te verwachten!” — meende de gastvrouw. — „Hoe is 't toch mogelijk! Juist een van de besten!”

— „Ja, mevrouw! Het is zeer te betreuren! In 1888 scheidde Guy de Maupassant zich af van de Naturalisten, *l'école de Médan*. Hij kondigde dit aan in de voorrede van *Pierre et Jean* — een voortreffelijk boek. Hij sloeg toen meer den toon van Bourget aan, en scheen de oude stoutigheden uit *Une Vie* en uit talloze novellen te willen doen vergeten. In 1889 maakte hij eene reis met zijne jacht langs de kusten der Middellandsche Zee, om de drukte der tentoonstelling te vermijden. Maar toch was het Parijsche leven en de onafgebroken kunstvoortbrenging hem te machtig. In 1890 deed hij verschijnen *La Vie errante* — zijne reis in de Middellandsche Zee — *L'Inutile Beauté*, eene reeks novellen; *Notre Coeur*, in de *Revue des deux Mondes*, en een grooten roman: *Fort comme la mort*. Uitputting en overspanning hebben eindelijk het sterke hoofd aangegrepen en nu . . .”

Een groot gerucht van stemmen trof plotseling mijn oor. De heeren kwamen uit de rookkamer terug. Van eene rustige causerie was nu geene sprake meer!